

ERDŐ - KLÍMA – EMBER

LÉPJÜK ÁT A HATÁROKAT

Dr. Konkoly-Gyuró Éva

egyetemi tanár – tájépítész

Soproni Egyetem

ERDŐK... KI MIT GONDOL RÓLA?

2

Kárpátok fenyvesekkel vadregényes tája...
Susogó fűzesek, villódzó nyárasok...
Öles tölgyek...
Magasztos bükkösök
Kócos akácok...

Patak fölé hajló égerek
Szűrős galagonyasövények
Folyóban tükröződő galériaerdők
Szélfúttá fasorok utak mentén
Magányos famatuzsálemek

AZ ERDŐ HUMÁN SZOLGÁLTATÁSAI A KLÍMAVÁLTOZÁS FÉNYÉBEN

Sem a biológiai, természettudományos matematika,
sem a közgazdasági matematika nem képes az erdő teljes értékét leírni.

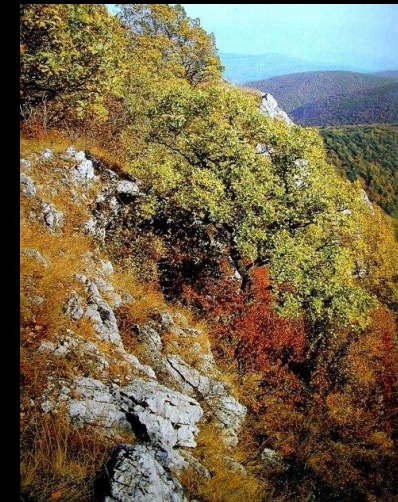
- Fontosak, de részlegesek, szükségesek, de nem elégségesek
- Mi hiányzik?

A KÖZJÓ
a köznek tett szolgáltatások elismerése.

AZ ERDŐ/FÁS VEGETÁCIÓ FUNKCIÓI ÖKOSZISZTÉMA SZOLGÁLTATÁSAI

- Minden erdőnek hármaskörű funkciója van:
 - gazdasági (termelő),
 - védelmi (véd és védendő)
 - jóléti (humán)
- Alapvetés a zöldfelülettervezésben és az erdőszetben az 1970-s évektől. Lassan 50 éve erre épül a tervezési rendszer!
- A három funkció nem vegytisztán létezik, együtt vannak jelen, csak a jelentőségük, a szerepük más és más.

AZ ERDŐK SEM ÖNMAGUKBAN ÁLLNAK, MÁΣ RENDSZEREK RÉΣZEI

5

- **TÉRBELI RENDSZER:** zöldfelületi rendszer, zöld infrastruktúra, táj,
 - A térbeli rendszerek nem tájanként, funkcionálisan, hanem közigazgatási keretek között működnek (település, megye, régió)
- **IGAZGATÁSI, ÁGAZATI RENDSZER:** agrárium, környezet-, természetvédelem

A **közjónak** nincs államigazgatási szerve!

A közigazgatásnak és az ágazati igazgatásnak a természeti alapú, organikus szerveződésekhez, az élőhelyekhez, a tájakhoz nincs közük.

E peremfeltételek között kell elhelyezni az erdőt, mint e legtöbb közjót nyújtó élő rendszert!

ERDŐ A TÁJBAN

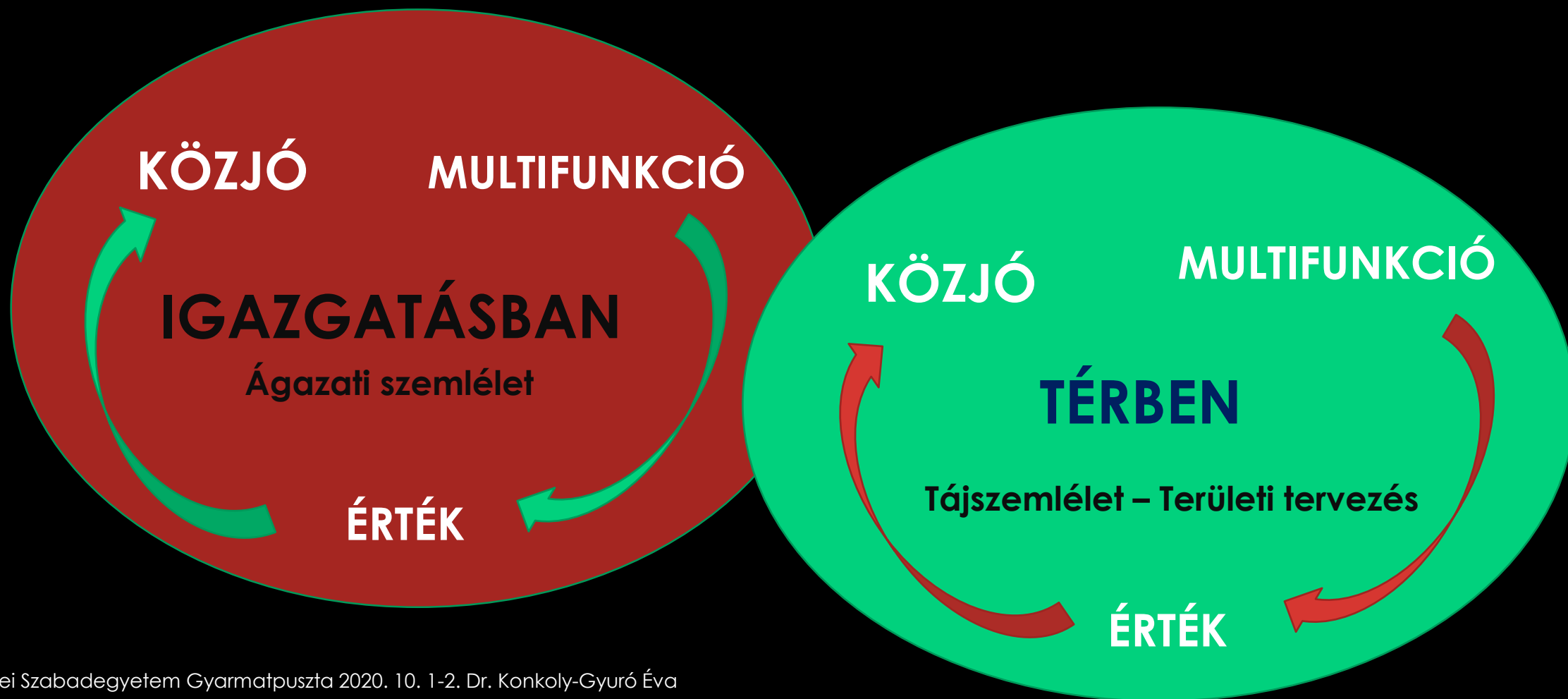
Közigazgatási határok szabdalják az erdőket és ágazati határokon nyúlik át a fás vegetációt.

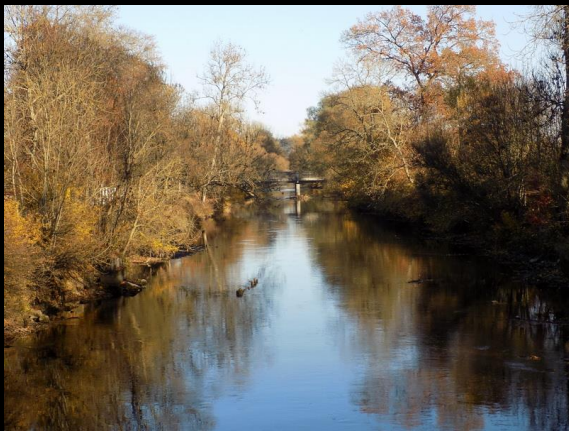
Csak ágazati együttműködéssel kezelhető!

KONDITIONÁLÁS – JÓLLÉT

KÖRNYEZET- ÉS ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁS

AZ ERDŐ ÁGAZATI ÉS TÉRBELI KAPCSOLÓDÁSAI

A kölcsönhatásokból adódó

- gazdasági,
- ökológiai,
- társadalmi

haszon és jótétemények!

ERDŐ ÉS FÁS VEGETÁCIÓ HATÁSA AGRÁR- ÉS LAKÓTERÜLETEN

TELEPÜLÉSEN KÍVÜL

Agrár-termesztőfelületek ökológiai feltételeinek javítása

- Mikroklíma kedvező befolyásolás
- Kiszáradás csökkentés
- Vízvisszatartás, defláció, eróziócsökkentés
- Diverzitás növelés, ökotonok

TELEPÜLÉSEN BELÜL

A lakosság számára egészséges környezeti feltételek nyújtása

- Városklíma kedvezőtlen hatásainak csökkentése (hősziget, szélfolyosók, fagyzugok)
- Levegőminőség javítás, zajszűrés
- Párateltség növelés

AGROFORESTRY ----- URBAN FORESTRY

Az agrárium és a települések, az intenzifikáció és a növekvő agglomerációk környezetalakító hatása befolyásolja az erdők létfeltételeit is.
Mezőgazdaság és településterjeszkedés nem választható el az erdőktől.

ERDŐ ÉS FÁS VEGETÁCIÓ HATÁSA VIZEK MENTÉN

TELEPÜLÉSEN KÍVÜL

Vízparti sávok védelme, gazdagítása

- Szűrés, tisztítás
- Élőhely (galériaerdők)
- Üdülőhely (túra, kerékpár, horgászat, sport, fürdőzés)
- Visszatermészetesítés
- Vésztározók, vízvisszatartás – a klímaváltozás mitigációjának kulcsa

TELEPÜLÉSEN BELÜL

A városi hősziget hatás leghatékonyabb csökkentése

- Víz és erdő pozitív hatásai együttesen felerősödnek
- A települési növényzet sztrezscsökkentése
- Városi rekreáció iránti növekvő igény kielégítésének legalkalmasabb terei

ERDŐK ÉS FÁS SÁVOK A VIZEK MENTÉN A LÁPOKTÓL A BELVÁROSOKIG

A vizek is hatnak az erdőre – jelenlétük az erdő létfeltétele.
Vízgazdálkodás és erdő kapcsolódása szükségszerű!

ERDŐ ÉS FÁS VEGETÁCIÓ HATÁSA IPARI TERÜLETEKEN

TELEPÜLÉSEN KÍVÜL

Bánya- és ipartájak

- Szennyezés terjedés megelőzése
- Környezeti kármentesítés
- Élőhelyrehabilitáció bánya utótájakon
- Szűrés, tisztítás

TELEPÜLÉSEN BELÜL

Barnamezős beruházások – városrehabilitáció

- Zöldfelület növelés, revitalizáció
- Élhető város

Az erdőterület veszteség mellett a rehabilitációs,
rekultivációs területek erdőtelepítési lehetőséget adnak.

15

ERDŐ ÉS FÁS VEGETÁCIÓ HATÁSA KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEKEN

TELEPÜLÉSEN KÍVÜL

Utak mentén

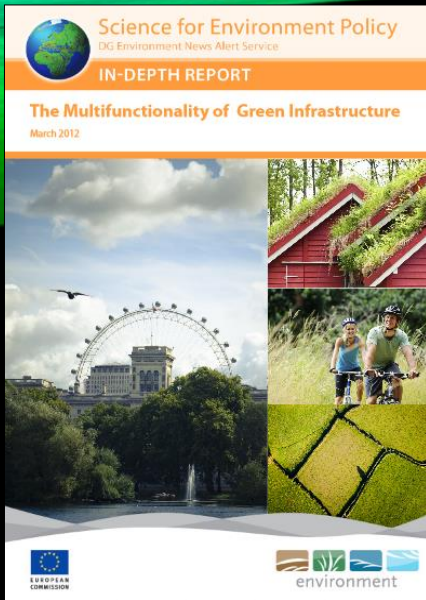
- Elhatárolás – átmenet adás - ökoton
- Fragmentáció enyhítés (zöldfolyóhálózat)
- Közlekedésbiztonság
- Pihenőhelyek

TELEPÜLÉSEN BELÜL

- Közlekedési zaj és légszennyezés csökkentés
- Takarás
- Gyalogos és gépjárműforgalom elválasztás

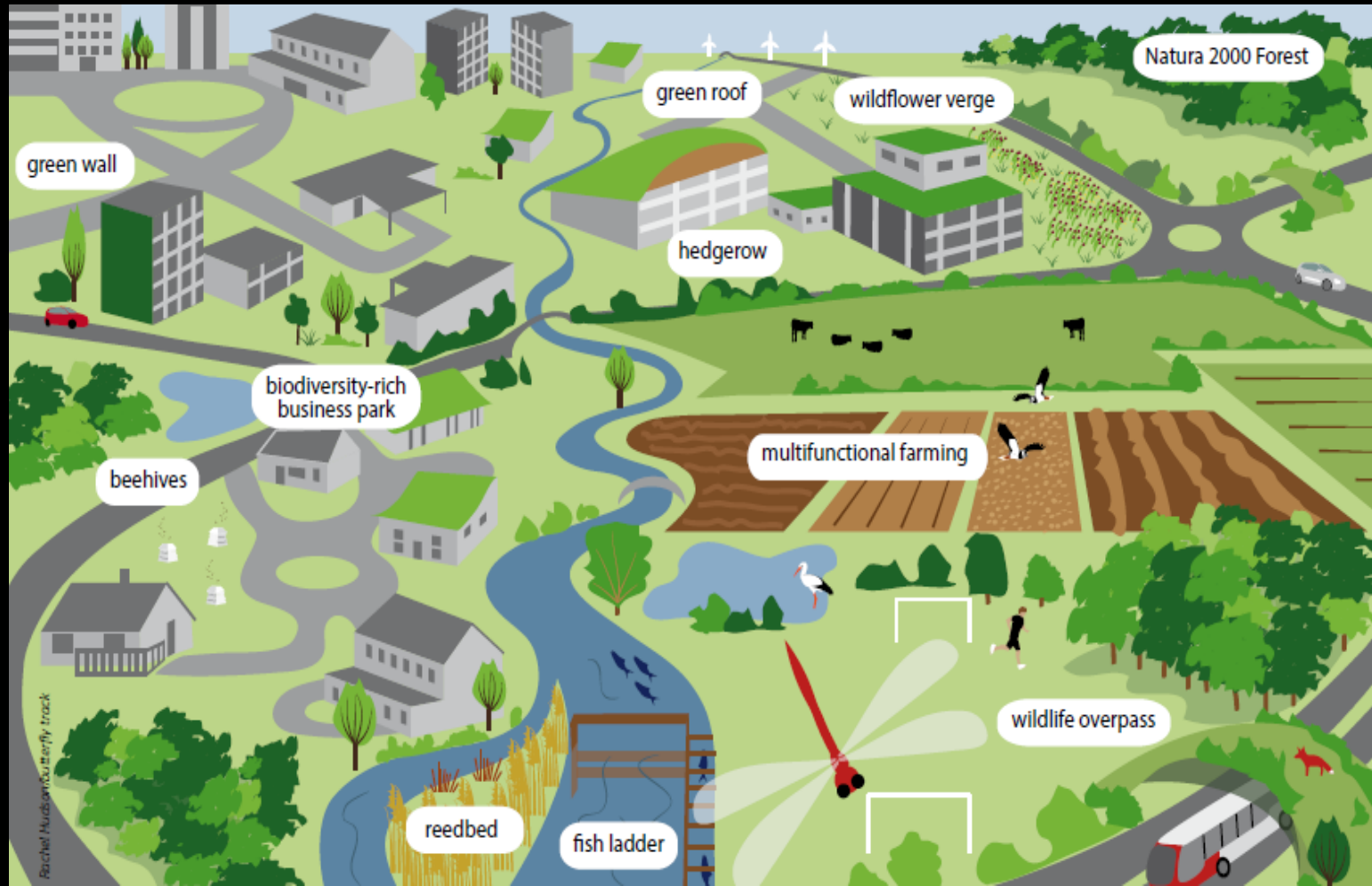

A közlekedési pályák negatív környezeti hatásainak erdőkárosító hatását figyelembe kell venni. Nem várható el a természetesség ezeken a felszíneken. A **véderdők** megtartása és az utak védelme kölcsönös egymásrautaltságot jelent.

ZÖLD INFRASTRUKTÚRA¹⁸

Az átfogó koncepció,
amely térben is
összefüggő rendszerbe
szervezi a növényel
borított felszíneket!
Tartópillérei az erdők és
a fás vegetáció
településen belül és kívül!

HÁLÓZATI-TERÜLETI GONDOLKODÁS

Transz-Európai Zöldinfrastruktúra Hálózat (TEN-G)

„...a zöldinfrastruktúra **hálózat működésének optimalizálása** és a **haszon maximalizálása** érdekében elengedhetetlen a **különböző szintek közötti kapcsolatok harmonizációja.** „

Az EU az zöldinfrastruktúra ágazati integrációjának elősegítését elsősorban a **meglévő finanszírozási mechanizmusokon keresztül (KAP, KA, ERFA, LIFE stb.)** képzei el.

Európai Unió Területi Agendája (TA 2020)

... a **környezet minősége, valamint az ökológiai értékek alapvetően fontosak a jólét és a gazdasági kilátások szempontjából**, ráadásul egyedülálló fejlesztési lehetőségeket kínálnak.

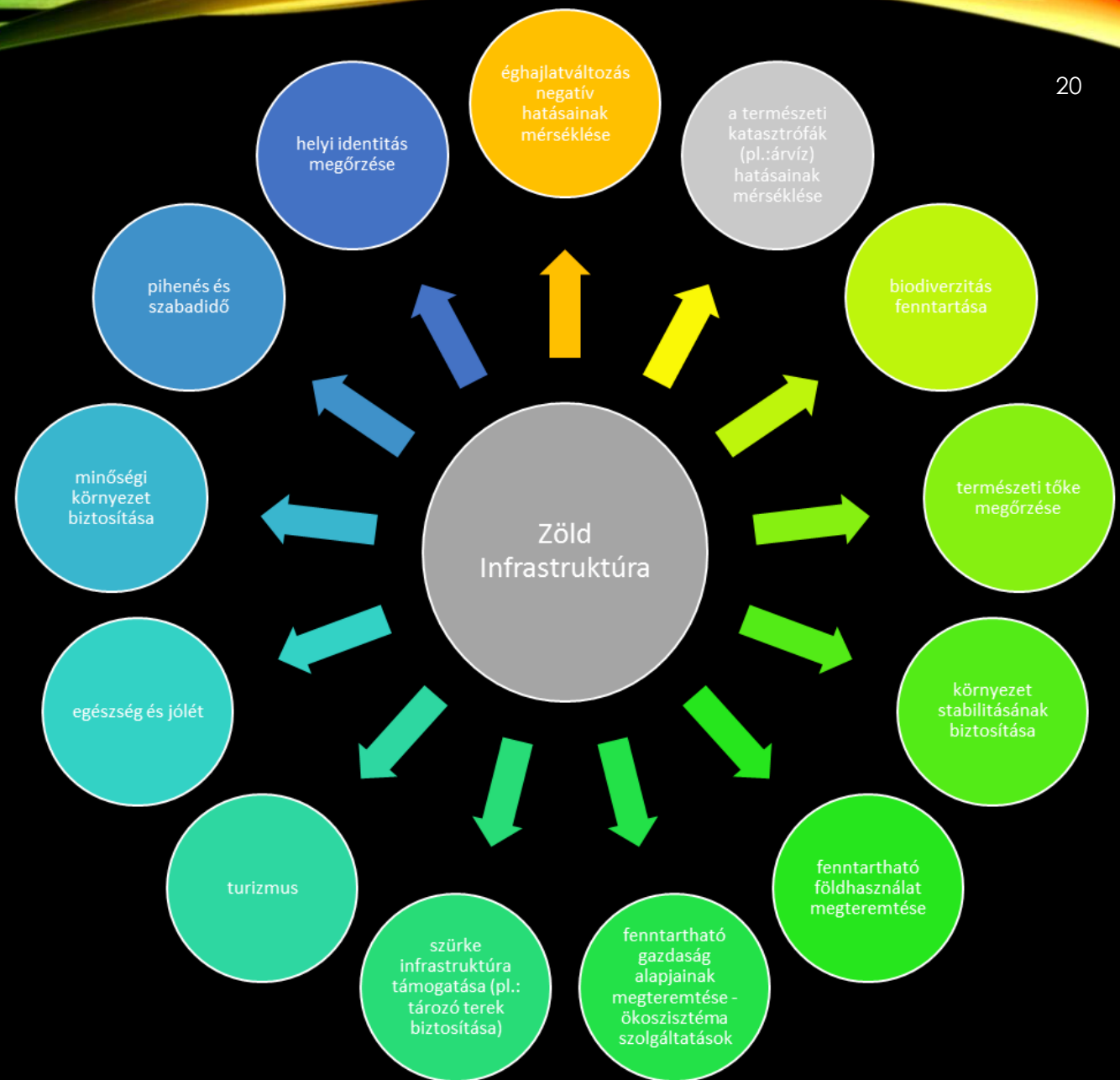

JÖVŐKÉP VIRÁGOSKERT VALA HÍRES PANNÓNIA

TÁJHASZNÁLAT DIVERZIFIKÁLÁS

Erdőkkel, vízfolyásokkal, tavakkal/tározókkal, fürdőkkel átszőtt „KERTMAGYARORSZÁG”, ahol a jövedelemtermelés jelentősen nő!

- Kertészeti termékekből
- Biotermékekből
- Egészség-, gyógyturizmusból
- Kerékpáros-, öko-, falusi turizmusból

**Köszönöm
a
megtisztelő
figyelmet!**

